

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №11 від 30.06.2022 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Аналізуючи вищенаведені педагогічні умови, можемо стверджувати, що формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту можливе лише у процесі комунікативної діяльності, яка реалізується як розв'язування комунікативних ситуаційних задач, предметна галузь яких має відбивати реальні навчально-педагогічні ситуації, що можуть відбуватись у професійно-педагогічному середовищі.

Унаслідок дослідження можливостей кожного з зазначених підходів можна визначити низку педагогічних умов для формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту.

Педагогічні умови доповнюють і взаємозумовлюють одна одну, тим самим складають комплекс, що створює можливість для досягнення результату – формування комунікативної компетентності: залучення майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до комунікативної діяльності під час опанування фахових дисциплін; розробка спеціального комплексу комунікативних ситуаційних задач; реалізація міждисциплінарних зв'язків на заняттях з дисципліни «Професійна майстерність»; безперервний моніторинг процесу формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту.

Список використаних джерел:

1. Боровець О.В. Комунікативна компетентність як умова ефективної професійної діяльності учителя початкової школи / О.В. Боровець // Педагогічні науки: зб. наук. пр. – Херсон: Айлант, 2011. – Вип. 58. – Ч.1. – С. 203-208.
2. Гончаренко С.У. Фундаментальність професійної освіти – потреба часу // Педагогічна газета. – 2004. – грудень. (№12). – С. 3.
3. Зимняя И.А. Педагогическая психология / И.А. Зимняя. – Ростов на Дону. – Феникс, 1997. – 480 с.
4. Карченкова М.В. Формування основних компонентів професійної готовності студентів до педагогічної діяльності вчителя фізичної культури // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2003. – № 2. – С.51-53.
5. Касярум К.В. Комунікативні аспекти професійної діяльності викладача вищої школи: [методичні рекомендації] / К.В. Касярум. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2011. – 106 с.
6. Онопрієнко О. М. Педагогічні умови формування базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури в процесі вивчення фахових дисциплін / О. М. Онопрієнко, О. В. Онопрієнко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2017. – Вип. 55. – С. 569-577. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2017_55_79
7. Семенов О.М. Формування культури педагогічного спілкування засобами української літератури: Практикум: Навч. посіб. – Глухів: РВВ ГДПУ, 2005. – 110 с.

систему має бути закладений обмін інформацією між користувачами; необхідна можливість взаємного обміну інформацією з органами управління освітою;

- використовувати та впроваджувати в життя інформаційно-комп'ютерні технології, що значно підвищить результати інформаційно-комунікативної діяльності навчального закладу;
- обмін інформацією можна поліпшити, створивши систему згорнутого зв'язку, регулюючи інформаційні рухи, згортаючи систему збирання пропозицій, друкуючи матеріали інформаційного характеру і застосовуючи досягнення сучасних інформаційних технологій;
- під час підвищення кваліфікації зосереджувати увагу не на комп'ютерній грамотності, а саме на програмних продуктах та їх застосуванні.

Інформаційні технології допомагають також в навчальному процесі. Наприклад, такі навчальні дисципліни, як математика, фізика, хімія відносяться до найскладніших, тому актуальним є пошук сучасних ефективних засобів формування методичної компетентності у навчанні курсантів фундаментальним наукам. Одним із шляхів створення сучасних педагогічних технологій стає розробка комп'ютерних інформаційних (мультимедійних) технологій, презентацій, анімаційних показів, перевірка та контроль набутих курсантами знань за допомогою комп'ютерних тестів тощо. Отже, впровадження в навчальний процес ЗВО інформаційних систем сприяє підвищенню якості освіти, удосконаленню функціонування освітнього закладу, створює умови для оптимізації процесу обміну інформацією між НПП, керівниками ЗВО та тими, хто навчається.

В організації навчального процесу ВВНЗ широко застосовується інформаційно-комунікативна система, основу якої складають електронна бібліотека академії, Інтернет-ресурс та комунікативна інформаційна система навчального відділу академії. Але на жаль, існують певні проблеми щодо забезпечення повної комунікації та інтеграції всіх викладачів в інформаційне середовище, яке б відповідало сучасним потребам навчального процесу.

ГРИЦЕНКО Вікторія Ігорівна

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах організації освітнього процесу в закладах вищої освіти вкрай важливе значення має підвищення рівня ефективності викладання іноземних мов. Володіння англійською, французькою, німецькою, італійською та іншими мовами як актуальним засобом комунікації є сьогодні важливою вимогою до рівня професійних компетенцій будь-якого фахівця, тому знання іноземних мов для студента в майбутньому стає головною запорукою успіху

його подальшої кар'єри, особливо в світлі розпочатого процесу входження України до складу Європейського Союзу.

Разом з тим оволодіння рівнем компетенцій з іноземної мови неможливе без активного та цілеспрямованого застосування новітніх ідей, методів, підходів, технологій, актуальних можливостей дистанційного та змішаного навчання, а також рівня знань, потреб, інтересів студентів вищих навчальних закладів. Тому головна увага сучасної методики викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах спрямована на впровадження та ефективно застосування сучасних методів та форм організації освітнього процесу, що дозволяє студентам отримати та актуалізувати знання та компетенції з іноземних мов у щоденному, діловому та професійному спілкуванні.

Безпосередньо впровадження новітніх форм та способів організації освітнього процесу під час вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах полягають у їх активному застосуванні для оновлення, модернізації, трансформації освітнього процесу відповідно до швидкоплинних вимог та умов часу. Сьогодні новітні технології вже стали невід'ємним та дієвим інструментом сучасної методики викладання іноземної мови у системі вищої школи. Електронні курси, віртуальні бібліотеки, відкриті іншомовні форуми, онлайн-спілкування, засоби дистанційного навчання – все це є реальністю сьогодення [2].

Проте, звичайно ж, всі вони повинні відповідати головним завданням системи викладання іноземних мов в умовах вищої школи – забезпеченню належного рівня підготовки студентів з іноземної мови відповідно до вимог державного освітнього стандарту та вихованню й розвитку студентів засобами англійської мови за допомогою наукової та організаційно-методичної роботи. З огляду на ці завдання слід звернути увагу на такі основні сучасні форми та підходи до організації освітнього процесу у вишах з іноземної мови:

- професійно орієнтоване навчання;
- метод творчих проєктів;
- ігрові технології;
- технології інтенсивного й дистанційного навчання;
- інформаційні та телекомунікаційні технології;
- робота з навчальними та контролюючими комп'ютерними програмами з іноземних мов;
- створення навчальних презентацій;
- навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта);
- тренінгові системи навчання;
- новітні тестові технології, а саме: створення бази матеріалів з іноземної мови для проведення комп'ютерного тестування з метою контролю знань студентів тощо.

Специфіка вибору викладачем сучасної форми, методу чи способу вивчення іноземної мови залежить від багатьох чинників, а саме:

заняттях з німецької мови при вивченні матеріалу про столицю Німеччини Берлін завдяки новітнім технологіям Google-карт можна у віртуальному режимі «пройти» відомими вулицями міста й побачити обговорювані пам'ятки архітектури..

Таким чином, вказані форми, способи та технології організації освітнього процесу з вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах сьогодні спрямовуються на цифровізацію та інформатизацію навчання, підвищення мотивації студентів, розвиток їх самостійної творчої діяльності, формування лексико-граматичних, комунікативних вмінь, міжкультурних та професійних компетентностей.

Список використаних джерел:

1. Білоцерковець А. Новітні методи викладання іноземної мови за професійним спрямуванням у ВНЗ. Дослідження та впровадження в початковий процес сучасних моделей викладання іноземної мови за фахом : зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. з питань методики викладання іноземної мови, 15 травня 2017 р. Одеса : Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2017. С. 21 – 22.

2. Зубенко О., Столяренко О. Новітні методики викладання іноземних мов у закладах вищої освіти: виклики дистанційного та змішаного навчання // Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка. Вип 43, том 1, 2021. С. 271 – 276. УДК 378, DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/43-1-40>.

3. Пасічник О. Сучасні технології навчання як засіб самореалізації студентів в освітньому середовищі ЗВО. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2019. Вип. 69. С. 162 – 166.

4. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової перед вищої та вищої освіти. МОН: вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanonavchanniabookletsreads-2.pdf> (дата звернення: 30.05.2022).

5. Шаргун Т.О., Бушко Г.О., Мосіна Ю.С. Сучасні аспекти викладання англійської мови в технічних закладах вищої освіти // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020, № 70, Т. 4. С 205 – 210. УДК [378.091.3.016:811.111], DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.70-4.38>.

ДИШЕЛЬ Галина Олександрівна

САМООСВІТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА» ТА «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ»

Офіційною датою запровадження дистанційного навчання в Україні можна вважати 21 січня 2004 року – наказом № 40 Міністерства освіти і науки